

Atlantpakten håller

Atlantrådets regelbundet återkommande möten föregås ofta av propaganda och spekulationer som inger överdrivna föreställningar om vad som skall utträttas. Så har varit fallet även med det nu avslutade mötet i Köpenhamn. Endast på ett par punkter innehåller den korta kommunikén några uttalanden av större intresse. Det väsentliga är det tydliga markerandet av att Atlantpakten håller, att några slitningar av större betydelse inte uppstått inom organisationen och att denna demokratiernas försvarsallians alltså fyller sina för hela världen väsentliga syften. Då kommunikén hävdar att Nato blivit "en verklig gemenskap av fria nationer", inom vilken staterna "samverkar på ett sätt som tidigare är okänt i historien", framstår detta som en korrekt karaktäristik, och då man betonar att politiska konsultationer mellan medlemmarna numera blivit av stor vikt är påståendet utan tvivel riktigt. Det är helt naturligt att i många fall konsultationerna och deras resultat inte blir kända utanför kretsen av paktens statsledning.

Atlantrådet förklarar i kommunikén att möten på högsta nivå är önskvärda "om de ger utsikt till uppnående av överenskommelser i viktiga frågor". Det kan tilläggas att sådana möten säkerligen kan vara av värde, även om inga som helst resultat framkommer. I de flesta demokratier finns en naturlig och begriplig tendens att i förhandlingar mellan de ledande statsmännen se en väg till verklig avspänning. Oron i världen är så stor att den måste föda förhoppningar om en förändring, en förbättring i stor stil. Hittills har mötena mellan öst och väst genomgående resulterat i desillusion. Men det har sitt värde att folken vet att demokratierna anstränger sig att avveckla det kalla kriget och att det inte beror på dem att motsättningarna består.

Med rätta fastslog rådet att Ryssland försvårat sammankallandet av ett toppmöte genom att ställa orimliga villkor; ryssarna har genomgående yrkat

på att praktiskt taget ensamma få bestämma förhandlingsprogrammet vid en sådan sammankomst. Atlantrådet erinrar också i kommunikén om att Ryssland nyligen ökat den internationella spänningen genom att i Förenta nationernas säkerhetsråd inlägga veto mot USA:s förslag om inspektion i polarområdet. Till det mest egendomliga och märkliga som hänt under den senaste tiden hör att den ryska propagandan, som beskyllde USA för flygningar nära den ryska och sibiriska nordkusten, vände sig till ett propagandavapen mot ryssarna själva då de vägrade att gå med på den amerikanska inspektionsplanen. Sällan har det för alla blivit så tydligt att ryssarna bluffade och att de i själva verket inte önskade en sådan insyn som amerikanerna begärde och som framstår som nödvändig för trygghet mot falska alarm och till dessa anknutna risker.

I fråga om det eventuella toppmötet inom en nära framtid säger inte Nato rådet mycket, men vad som sägs är ostridigt riktigt. På programmet för ett sådant möte måste stå nedrustningsfrågan, och som bas för en diskussion förordas väststaternas förslag av den 29 augusti

1957, avvisat av ryssarna. Vidare förklarar man att andra viktiga frågor som berördes vid Genève mötet på sommaren 1955 måste tas upp, däribland den tyska frågan. Det skulle vara orimligt om denna fråga, vilken måste innefatta frågan om Tysklands återförening, inte togs upp på ett möte på högsta nivå, även om det ter sig otänkbart att man skulle komma fram till någon lösning. På punkt efter punkt är situationen densamma. Det gäller frågor som diskuterats sedan många år och i vilka parterna notoriskt intar oförenliga ståndpunkter. Men förhandlingar och diskussioner är nödvändiga för att visa världen att den avspänning som eftersträvas för närvarande endast skulle vara tänkbar genom uppgivande av Västerens krav och uppgivelse inför de ryska kraven.

Västerens politik är sedan Atlantpaktens bildande för nio år sedan en defensiv politik likaväl som en tillbakahållandets politik. Vad man hoppas på är knappast att förmå ryssarna till några eftergifter, men väl att genom sammanhållning avvärja nya ryska aggressioner. Det behövs behärskning och tålmod för att föra en sådan politik. På kort sikt kan man inte räkna på framgångar, endast på att förhindra motgångar. Men på lång sikt ter sig denna politik som den enda som genom samlat västerländskt försvaret kan bevara freden och successivt leda över till en i mera egentlig mening fredlig sammanlevnad mellan folken.

Samlingsregeringen i Schweiz

9/5

existerar inte i realiteten, skriver Morgon-Tidningen, utan är en uppfinning av Dagens Nyheters redaktion. Det är ett förvånande avslöjande; i hela världen har man sedan årtionden i statsvetenskapliga arbeten läst om samregeringssystemet i Schweiz. Vad MT förbiser är att den schweiziska regeringen sedan 1896 systematiskt byggts upp på flera partier med en överväldigande majoritet i representationen; under långa tider har alla partier av någon betydelse varit med. Det är riktigt att under vissa perioder något parti stått utanför — såsom socialdemokraterna under de senaste åren — men detta hindrar inte att samregeringstanken varit så framgångsrik att den blivit det märkliga i och det karaktäristiska för Schweiz politik.